

Denarna gibanja

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 6/2004

str. 6

Denarni agregati, devizni tečajji ter obrestne mere Banke Slovenije (stanja konec meseca)

Denarni agregati ¹ , stopnje rasti v %	2003		2004		
	XII 03/ XII 02	Φ X 03-XII 03/ Φ X 02-XII 02	V 04/ IV 04	V 04/ V 03	Φ III 04-V 04/ Φ III 03-V 03
M1	10.6	10.8	4.4	18.5	15.4
M2	5.2	8.5	-0.1	3.6	4.5
M3	4.9	7.2	0.0	5.6	6.0
Devizni tečaj, stopnje rasti v %	XII 03/ XII 02	Φ I 03-XII 03/ Φ I 02-XII 02	VI 04/ V 04	VI 04/ VI 03	Φ VIII 03-VI 04/ Φ VII 02-VI 03
EUR	2.8	3.3	0.2	2.3	2.7
USD	-15.0	-14.0	0.5	-4.0	-9.7
Obrestne mere, nominalne v %	XII 03	I-XII 03	IV 04	V 04	VI 04
depozit preko noči	3.00	3.6	2.50	2.25	2.25
TBZ ² 60-d	6.00	6.9	4.75	4.50	4.00
TBZ ² 270-d	6.75	8.0	5.00	4.75	4.25
začasni odkup deviz	3.00	3.7	2.25	2.00	1.00
OM refinanciranja pri BS	5.00	5.9	4.25	4.00	3.00

Vir podatkov: BS. Opombe: ¹nacionalna definicija, ²tolarski blagajniški zapisi (60-, 270-dnevni).

Slovenija se je konec junija priključila **mehanizmu deviznih tečajev ERM II**. Po manj kot dvomesečnem članstvu v EU je tako v prvi skupini novih članic (skupaj z Estonijo in Litvo) s stopnjo nominalne konvergenca, ki naj bi omogočala neproblematično bivanje v ERM II in s tem možnost hitrega prevzema skupne evropske valute.

Dvoletno uspešno sodelovanje v ERM II je ob izpolnitvi ostalih maastrichtskih kriterijev pogoj za prevzem evra in s tem izkoriščanja prednosti, ki jih zagotavlja sodelovanje v denarni uniji. Vstop v ERM II pomeni **spremembo načina vodenja denarne politike in politike deviznega tečaja**, saj bo dosedanje (uravnvano) drsenje tečaja zamenjala politika zagotavljanja stabilnega tečaja okoli centralne paritete. Banka Slovenije je v sodelovanju z institucijami EU sprejela stališče, da je tržni tečaj evra pred vstopom v ERM II predstavljal ravnovesni tečaj in zato določila centralno pariteto v razmerju 239.64 tolarjev za 1 evro. Pri tem v skladu z veljavnimi pravili odstopanja dejanskega tečaja od centralne paritete v času bivanja v ERM II ne smejo biti večja od 15% v vsako stran. Ker je bila dejanska stopnja deprecijacije v preteklih letih znatno nižja (3.3% v povprečju leta 2003), lahko pričakujemo, da bo BS skušala spoštovati bistveno ožje meje nihanja. Poleg zagotavljanja stabilnosti tečaja bo v času bivanja treba ohraniti stabilnost na fiskalnem področju, kjer Slovenija že izpolnjuje oba maastrichtska kriterija, ter ustrezno višino dolgoročnih obrestnih mer (gl. EO 05/04:19). Glavna naloga v tem obdobju je z ustrezno kombinacijo makroekonomskih ter nadaljevanjem strukturnih reform znižati inflacijo, ki je maja presežala maastrichtski kriterij za 2.1 odstotne točke.

Vključitev v ERM II je zmanjšala **avtonomnost Banke Slovenije** pri vodenju denarne politike in politike deviznega tečaja. Njihovo vodenje je po integraciji v ERM II v večji meri kot do sedaj odvisno od usmeritev ECB oziroma predmet skupnega interesa držav članic. To zmanjšuje možnost ukrepanja BS v primeru asimetričnih šokov oziroma povečuje relativno vlogo drugih makroekonomskih politik pri odzivanju na spremembe v makroekonomskem okolju.

Politika BS je bila v mesecih **pred vstopom v ERM II** usmerjena v priprave za vstop v ERM II. BS je tako tudi maja in junija nadaljevala z zniževanjem obrestnih mer, ki so bile ob koncu junija v povprečju za 1.0 odstotne točke nižje kot konec aprila, hkrati pa je upočasnjevala deprecijacijo tolarja, ki je maja in junija na medletni ravni še znašala 2.3%, BS pa je že signalizirala njeno hitrejšo upočasnitev.

Graf: Izpolnjevanje maastrichtskih kriterijev

